

Tadeusz Włoczewski (1893—1977)

Тадеуш Влочевски (1893—1977)

20 sierpnia 1977 r. zmarł w Warszawie emerytowany profesor dr hab. Tadeusz Włoczewski, wieloletni pracownik Instytutu Badawczego Lasów Państwowych i obecnego Instytutu Badawczego Leśnictwa, zasłużony profesor Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, honorowy członek Polskiego Towarzystwa Leśnego i honorowy wiceprezes Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego.

Urodził się w 1893 r. w Warszawie, gdzie ukończył szkołę realną, studia leśne ukończył w Poznaniu na Wydziale Rolniczo-Leśnym Uniwersytetu Poznańskiego, gdzie podjął pracę w charakterze st. asystenta w Zakładzie Gleboznawstwa.

W 1926 r. uzyskał tam stopień doktora nauk leśnych po wykonaniu pracy z zakresu gleboznawstwa leśnego pod kierownictwem prof. dr F. Terlikowskiego.

Następnie pracował w administracji lasów państwowych, habilitował się w r. 1930 na Wydziale Rolniczo-Leśnym U.P. w zakresie nauki o siedlisku.

W latach 1931—32 odbył dodatkowe studia specjalistyczne w Szwajcarii u profesorów Schädelina, Knuchela i Dugellego na Wydziale Leśnym Politechniki w Zurychu.

W 1932 r. został powołany w Warszawie na stanowisko kierownika Działu Siedliskowo-Hodowlanego, późniejszego Oddziału Hodowli Lasu, Zakładu Doświadczalnego Lasów Państwowych (przemianowanego następnie na Instytut Badawczy Lasów Państwowych). Jednocześnie prowadził wykłady na Wydziale Leśnym SGGW i na Wydziale Rolniczo-Leśnym U.P. z zakresu nauki o siedlisku w latach 1933—38 oraz w latach 1938—1939 na SGGW — z ogólnej i szczegółowej hodowli lasu.

Jako kierownik Oddziału Hodowli Lasu, przy aktywnej inicjatywie ówczesnego dyrektora Instytutu J. Hausbrandta oraz inż. J. Kostyrki, zainicjował 39 tematów badawczych dotyczących problematyki przyrodniczej rejonizacji kraju, odnowienia naturalnego lasu, badań ras i ekotypów drzew leśnych, produkcji szkółkarskiej, techniki sztucznego odnowienia lasu i normalizacji narzędzi hodowlanych oraz tematyki w zakresie pielęgnowania lasu. Prowadzono wówczas również badania

siedliskoznawcze, nad nawożeniem gleb i uproduktywaniem nieużytków oraz inne z zakresu leśnych nauk podstawowych.

Wybuch wojny przerwał badania, przy czym uległo zniszczeniu i wywiezieniu wiele materiałów.

W czasie okupacji docent dr T. Włoczewski pracował w administracji lasów w terenie i w Oddziale Urządzania Lasu w Warszawie.

Po zakończeniu działań wojennych w 1945 r. (od 1946 r. profesor nadzwyczajny) organizował i kierował Zakładem Ogólnej Hodowli Lasu SGGW oraz został powołany na stanowisko kierownika Zakładu Hodowli Lasu Instytutu Badawczego Leśnictwa.

Po częściowej rewindykacji materiałów badawczych prof. T. Włoczewski wznowił i rozszerzył całość przedwojennej problematyki badawczej, przekazując tylko niektóre tematy nowo powstałym Zakładom IBL. Dokonał też rozszerzenia tematyki hodowlanej w kierunku: likwidacji szkód wojennych w lasach, zagospodarowania lasów o charakterze naturalnym w niektórych regionach kraju, np. w Puszczy Białowieskiej, w zakresie przebudowy drzewostanów, badań nad ekologicznym wpływem cięć na rozwój odnowienia, kontynuując jednocześnie badania szkółkarskie, np. w zakresie rozwoju sadzonek różnej jakości oraz metod sprawdzania produktywności szkółek itd.

W pracy swej kierował się zasadą głoszoną przed wojną przez J. Hausbranda, że badania mają służyć opracowywaniu wytycznych „nie mających cech szablonu”.

W materiałach do księgi pamiątkowej Zakładu Hodowli Lasu IBL Profesor wymieniał zawsze swoich zarówno najbliższych jak i okresowych współpracowników, utrzymując trwale atmosferę wzajemnego zrozumienia i rodzinnej życzliwości.

Po roku 1949 prof. T. Włoczewski pracował już wyłącznie w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Pracując w różnym okresie w podanych instytucjach, brał On czynny udział w różnych zjazdach i kongresach naukowych; w latach 1933 i 1936 — Zjazdy Lekarzy i Przyrodników, w 1936 r. — Zjazd Leśników Niemieckich w Szczecinie oraz Zjazd Leśnych Zakładów Badawczych na Węgrzech, a w 1948 r. — Kongres Międzynarodowej Unii Leśnych Organizacji Badawczych (IUFRO) w Zurychu. Pracował aktywnie jako członek komitetów redakcyjnych „Sylwana” i „Roczników Gleboznawczych”, uczestniczył w pracach Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Komisji Nauk Rolniczo-Leśnych PAN, Komisji Leśnej Komitetu Rolniczego, a później Komitetu Nauk Leśnych PAN, oraz w pracach Rady Naukowej Instytutu Badawczego Leśnictwa.

Prof. T. Włoczewski, od 1956 r. profesor zwyczajny, był szczególnie związany z działalnością Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego, którego był wieloletnim wiceprezesem.

Wyniki swojej działalności naukowej zawarł w licznych publikacjach książkowych, podręcznikach i artykułach naukowych¹.

Wychował liczną rzeszę naukowców wysokich stopni specjalizacji oraz

---

¹ Wykaz ważniejszych publikacji prof. dr. T. Włoczewskiego zamieścił dr inż. M. Kowalski w Zeszytach Naukowych Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego — Seria historyczna nr 15. Warszawa 1978.

inżynierów leśników terenowców, a po odejściu na emeryturę w 1963 r. kontynuował działalność naukowo-dydaktyczną i publicystyczną.

Wiele osobistej inicjatywy zawdzięczają profesorowi T. Włoczewskiemu: Zakład Hodowli Lasu, obie Katedry Lasu SGGW i Lasy Doświadczalne SGGW w Rogowie, w których zainicjował zagospodarowanie lasów przy zastosowaniu rębni gniazdowych oraz podejmował różne badania.

Życzliwą pamięć swoich kontaktów pozostawił Profesor w Polskim Towarzystwie Leśnym.

Za swe zasługi prof. Tadeusz Włoczewski uzyskał wiele odznaczeń państwowych, m. in. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

Konsekwentny kierunek podstaw ekologicznych hodowli lasu, który reprezentował, został przyjęty przez wszystkich Jego współpracowników i wychowanków.

Niniejsze wspomnienie niech będzie podziękowaniem leśników za wielki wkład pracy i zasługi prof. Tadeusza Włoczewskiego na polu naukowym i dydaktycznym, niech będzie oddaniem Mu należnego szacunku i głębokiej wdzięczności za umiejętność i wolę wzbudzania w nas umiłowania przyrody, rzetelnej pracy zawodowej i naukowej oraz za stwarzanie swą postawą i skromnością naukowca wyjątkowo serdecznej atmosfery współpracy dla dobra naszych lasów.

Stefan Graniczny

Prof. dr Anna Wałek-Czarnecka (1890—1978)

Проф. докт. Анна Валек-Чарнецка (1890—1978)

Dr Anna Wałek-Czarnecka, Profesor (1890—1978)

Prof. dr Anna Wałek-Czarnecka (p.v. Luksemburg) należała do tych botaników, którzy część swojej twórczości poświęcili badaniom związanym z leśnictwem. Urodziła się w Płocku 20 III 1890 r., studiowała za granicą: w Bernie, Paryżu i Genewie. Po powrocie do kraju pracowała w Zakładzie Botaniki Ogólnej Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie w 1922 roku uzyskała tytuł doktora filozofii, przedstawiając pracę pt. „Rozwój warstwy wyścielającej i periplazmodium u *Larix europaea*, *Larix dahurica* i *Larix sibirica*”. Po zrezygnowaniu z zatrudnienia w Uniwersytecie, w 1928 r. podejmuje pracę w Politechnice Warszawskiej w Zakładzie Mikrobiologii i Technologii Fermentacji, gdzie zajmuje się badaniami nad grzybami niszczącymi drewno. W czasie okupacji prof. Wałek-Czarnecka prowadzi konspiracyjną działalność dydaktyczną. Po wojnie podejmuje pracę w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Łodzi, a po jej reorganizacji w Zakładzie Anatomii i Cytologii Roślin Uniwersytetu Łódzkiego, współpracując również przez pewien czas z Instytutem Celulozowo-Papierniczym w Łodzi. W 1953 r. uzyskuje tytuł profesora nadzwyczajnego w za-